

Uttanríkis- og vinnumálaráðið

Løgtingið

Dagfesting: 18. januar 2019
Mál nr.: Skrivið her

Løgtingsmál nr. xx/2018: Uppskot til ríkislógartilmæli um at seta í gildi fyri Føroyar Anordning om ikrafttræden for Færøerne af lov om ændring af lov om udlændingeloven. (Bemyndigelse til at fastsætte integrationsrelevante krav som betingelse for tidsubegrænset opholdstilladelse på Færøerne, hjemmel til delegation af kompetence til at træffe afgørelse om ophold på Færøerne i første instans til færøske myndigheder og ændring af klageadgang i sådanne sager til Udlændingenævnet)

Uppskot til

Ríkislógartilmæli um at seta í gildi fyri Føroyar Anordning om ikrafttræden for Færøerne af lov om ændring af lov om udlændingeloven
(Bemyndigelse til at fastsætte integrationsrelevante krav som betingelse for tidsubegrænset opholdstilladelse på Færøerne, hjemmel til delegation af kompetence til at træffe afgørelse om ophold på Færøerne i første instans til færøske myndigheder og ændring af klageadgang i sådanne sager til Udlændingenævnet)

Mælt verður ríkismyndugleikunum til at seta í gildi fyri Føroyar niðanfyrirstandandi uppskot til anordning om ikrafttræden for Færøerne af lov om ændring af lov om udlændingeloven

Forslag til Anordning om ikrafttræden for Færøerne af lov om ændring af lov om udlændingeloven
(Bemyndigelse til at fastsætte integrationsrelevante krav som betingelse for tidsubegrænset opholdstilladelse på Færøerne, hjemmel til delegation af kompetence til at træffe afgørelse om ophold på Færøerne i første instans til færøske myndigheder og ændring af klageadgang i sådanne sager til Udlændingenævnet)

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:

I medfør af § 3¹ i lov nr. xxx af xx.xxxx 2019 om ændring af lov om ændring af udlændingeloven (Bemyndigelse til at fastsætte integrationsrelevante krav som betingelse for tidsubegrænset opholdstilladelse på Færøerne, hjemmel til delegation af kompetence til at træffe afgørelse om ophold på Færøerne i første instans til færøske myndigheder og ændring af klageadgang i sådanne sager til Udlændingenævnet), bestemmes:

§ 1

I udlændingeloven, som sat i kraft for Færøerne ved anordning [nr. 182](#) af 22. marts 2001 om ikrafttræden for Færøerne af udlændingeloven, som ændret ved § 32 i anordning nr. 704 af 29. juni 2012, anordning nr. 677 af 17. juni 2013 og anordning nr. 168 af 14. februar 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 11 indsættes som *stk. 9*:

»*Stk. 9.* Udlændinge- og integrationsministeren kan efter forhandling med det færøske landsstyre fastsætte nærmere regler om, at tidsubegrænset opholdstilladelse på Færøerne betinges af, at den pågældende udlænding har en integrationsrelevant tilknytning til Færøerne.«

2. Efter § 46 b indsættes:

»§ 46 c. Udlændinge- og integrationsministeren kan efter forhandling med Færøernes landsstyre delegere kompetencen til at træffe afgørelse i første instans i sager om ophold på Færøerne til en færøsk myndighed i følgende sager:

- 1) Sager om opholdstilladelse til udlændinge, som tidligere har haft dansk indfødsret, jf. § 9, stk. 1, nr. 1, i udlændingeloven som sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning.
- 2) Sager om opholdstilladelse som følge af familiemæssig tilknytning til personer bosiddende på Færøerne, jf. § 9, stk. 1, nr. 2-4, og § 9, stk. 2, nr. 1 og 4, i udlændingeloven som sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning.
- 3) Sager om opholdstilladelse som følge af beskæftigelsesmæssige eller erhvervsmæssige hensyn på Færøerne, jf. § 9, stk. 2, nr. 3, i udlændingeloven som sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning og lov for Færøerne om udlændinges adgang til opholdstilladelse med henblik på visse former for beskæftigelse.
- 4) Sager om opholdstilladelse som religiøs forkynder, studerende eller med henblik på praktik- eller au pair-ophold, jf. § 9, stk. 2, nr. 4, i udlændingeloven som sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning.
- 5) Sager om opholdstilladelse som medfølgende familiemedlem til personer, der har fået opholdstilladelse på Færøerne som studerende eller på baggrund af beskæftigelse, jf. § 9, stk. 2, nr. 4, i udlændingeloven som sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning.

Stk. 2. Stk. 1 omfatter desuden afgørelser om afvisning af ansøgninger, jf. § 9, stk. 7, i udlændingeloven som sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning, afgørelser om forlængelse af opholdstilladelse, jf. § 11, stk. 2, i udlændingeloven som sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning, afgørelser om tidsubegrænset opholdstilladelse, jf. § 11, stk. 3 og 4, i udlændingeloven som sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning, konstatering af bortfald af opholdstilladelse og afgørelser om, at en opholdstilladelse ikke skal anses for bortfaldet, jf. §§ 17 og 18 i udlændingeloven som sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning, afgørelser om inddragelse af opholdstilladelse, jf. § 19 i udlændingeloven som sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning, afgørelser om opsættende virkning, jf. § 33 i udlændingeloven som sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning, samt afgørelser om identitetsfastlæggelse, fastsættelse af alder i forbindelse med

¹ Bestemmelsen er sålydende: "Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger."

en ansøgning om opholdstilladelse som følge af en familiemæssig tilknytning til en person bosiddende på Færøerne, tilbagejættilladelse og laissez-passez.

Stk. 3. Er kompetencen til at træffe afgørelse delegeret til en færøsk myndighed i medfør af stk. 1, indhenter den færøske myndighed en bindende indstilling fra Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration om, hvorvidt udlændingen er udelukket fra at opnå eller bevare opholdstilladelse på Færøerne, jf. § 10 i udlændingeloven som sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning. Indstillingen, der ikke er en afgørelse, skal lægges til grund ved den færøske myndigheds afgørelse af sagen.

§ 46 d. Er kompetencen til at træffe afgørelse i medfør af § 46 c delegeret til en færøsk myndighed, kan den færøske myndigheds afgørelser, bortset fra de i § 33 nævnte afgørelser, påklages til Udlændingenævnet. §§ 52 a og 52 c i den for Danmark gældende udlændingelov finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Klage over afgørelser truffet i medfør af § 46 c skal være indgivet, inden 8 uger efter at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Udlændingenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, kan i særlige tilfælde beslutte, at en klage skal behandles, selv om klagen er indgivet efter udløb af fristen i 1. pkt.«

§ 2

Anordningen træder i kraft dagen efter dens kundgørelse i Kunngerðablaðið.

Givet på Christiansborg Slot, den (dato)

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

Yvirlit yvir fylgiskjøl:

Fylgiskjal 1: Forslag til Lov om ændring af udlændingeloven (Bemyndigelse til at fastsætte integrationsrelevante krav som betingelse for tidsbegrænset opholdstilladelse på Færøerne, hjemmel til delegation af kompetence til at træffe afgørelse om ophold på Færøerne i første instans til færøske myndigheder og ændring af klageadgang i sådanne sager til Udlændingenævnet)

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsøkir til uppskotið

Seinastu árin hefur landsstýrið saman við dansku stjórnini arbeitt við at fyrireika avgerðargrundarlagið undir yvirtøku av útlendingaøkinum og marknaeftirlitinum. Ætlan er lögð fyri yvirtøkuarbeiðið og fyrireikingarnar eru komnar væl áleiðis. Tó hefur fullfíggaða yvirtøkan av málsøkinum serliga verið tarnað av týðandi ivamálum viðvíkjandi Schengen-skyldunum hjá Danmark.

Tí hefur landsstýrið gjørt semju við dansku stjórnina um at flyta heimildirnar at taka avgerðir til føroyskar myndugleikar, í teimum málum, sum hava størst týðning fyri útlendingar í Føroyum.

Hetta verður gjørt, samstundis sum tað framhaldandi verður arbeitt við at fyrireika fullfíggaðu yvirtøkuna av málsøkinum.

Umframt at flyta umsitingarheimildirnar í ávísam útlendingamálum til Føroya, er semja um, at tíðaróavmarkað upphald í Føroyum frameftir kann treytast av, at viðkomandi útlendingur hefur eitt málsligt tilknýti til Føroyar, ella eitt tilknýti, sum á annan hátt er viðkomandi fyri integratiónum í Føroyum.

1.2. Galdandi lóggáva

Lógarkarmurin fyri útlendingaøkið er útlendingalógin fyri Føroyar, sbr. anordning nr. 182 af 22. marts 2001 om ikrafttræden af udlændingeloven for Færøerne og lov nr. 462 af 17. juni 2008 om udlændinges adgang til opholdstilladelse med henblik på visse former for beskæftigelse.

Galdandi lóggáva á økinum verður innihaldsliga í stóran mun tann sama eftir, at heimildirnar verða fluttar.

Almennu viðmerkingarnar til danska uppskotið lýsa galdandi lóggávu og eru hjálagdar hesum uppskoti sum fylgiskjal 1.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Landsstýrið hefur í fleiri ár samstarvað við danskar myndugleikar um at fyrireika avgerðargrundarlagið undir yvirtøku av útlendingaøkinum og marknaeftirlitinum sambært lóg nr. 79 frá 12. mai 2005 um mál og málsøki føroyskra myndugleika at yvirtaka.

Sambært yvirtøkulógini gera føroyskir myndugleikar av, eftir tinging við danskar myndugleikar, nær útlendingaøkið og marknaeftirlitið verða yvirtikin, sbr. § 2, stk. 2, sbr. nr. 12 í lista I í fylgiskjali lógarinnar.

Ein yvirtøka hefur m.a. við sær, at føroyskir myndugleikar fáa lóggávuvaldið og útinandi valdið á málsøkjunum og harvið eisini umsitingarliga myndugleikan.

Ætlan er lögð fyri yvirtøkuarbeiðið og fyrireikingarnar eru komnar væl áleiðis. Tó hefur fullfíggaða yvirtøkan av málsøkinum serliga verið tarnað av týðandi ivamálum viðvíkjandi Schengen-skyldunum hjá Danmark.

Arbeitt hevur verið við at fáa greiðu á hesum viðurskiftum í samráð við ES-kommissiónina, men tilgongdin hevur higartil verið sera trupul og tíðarkrevjandi. Bæði føroyskir og danskir myndugleikar streingja tó framvegis á fyrri at finna eina hóskað loysn soleiðis, at yvirkvan kann fremjast á nøktandi hátt. Samstundis verður ásannað, at fleiri landsstýrið ikki hava megnað at komið á mál við hesum spurninginum.

Ímeðan arbeitt verður við fullfíggjaðu yvirkvuni av málsøkinum, hevur landsstýrið ynskt at fáa so stóra ávirkan á málsøkið sum gjørligt, við at flyta teir mest týðandi partarnar av málsøkinum til Føroya.

Úrslitið av hesum er, at semja er gjørd við dansku stjórnina um at flyta føroyskum myndugleikum heimild at taka avgerðir í fyrsta instansi í teimum málum, sum hava týðning fyrri útlendingar í Føroyum.

Endamálið við at flyta avgerðarheimildirnar er eisini at styrkja førleikarnar hjá føroyskum myndugleikum á útlendingaøkinum, sum fyrireiking til eina fullfíggjaða yvirkvu av málsøkinum.

Samstundis verður hildið fram at fyrireika avgerðargrundarlagið undir eini yvirkvu av málsøkinum sambært yvirkvulógini, og arbeitt verður áhaldandi við at finna neyðugu loysnirnar viðvíkjandi Schengen-spurninginum.

Heimildirnar at taka avgerðir fluttar føroyskum myndugleikum

Skotið verður upp at flyta føroyskum myndugleikum heimildina at taka avgerðir í fyrsta instansi í ávísnum málum um upphald hjá útlendingum í Føroyum og harvið lata føroyskum myndugleikum umsitingarliga myndugleikan í hesum málum.

Føroyskir myndugleikar fáa við uppskotinum heimildir at taka avgerðir í

- 1) málum, har útlendingur søkir um upphaldsloyvi grundað á tilknýti til familju, undir hesum hjúnafelaga ella samlivandi (familjusamanføring),
- 2) málum um arbeiðsloyvi (arbeiðsmál), og
- 3) málum um upphaldsloyvi til lesandi, ella viðvíkjandi starvsvenjingar- ella au pair-upphaldi í Føroyum.

Umframt omanfyrinevndu mál fara føroyskir myndugleikar at yvirkva umsitingina av teimum málum, sum verða nevnd í § 46 c, stk. 2. Talan er um eitt útdømandi uppreksan av teimum málum, sum føroyskir myndugleikar eftir delegatiúnina fara at taka avgerð um.

Í dag eru tað *Udlændingestyrelsen* og *Styrelsen for International Rekruttering og Integratiún (SIRI)*, sum taka omanfyri nevndu avgerðir.

Tá heimildirnar eru fluttar føroyskum myndugleikum, verður tað Útlendingastovan, ið verður avgerðarmyndugleiki í fyrsta instansi.

Styrkt integratiún

Lógaruppskotið broytir ikki materiellu reglurnar fyrri innferð og upphald í Føroyum. Tí verður lógfrøðiliga grundarlagið undir málsviðgerðini í stóran mun framhaldandi tað sama.

Landsstýrið hevur tó ynskt, at integratióin í Føroyum av nýkomnum útlendingum verður styrkt.

Tí verður skotið upp at útvega heimild at áseta nærri reglur um, at tíðaróavmarkað uppihaldsloyvi í Føroyum er treytað av, at viðkomandi útlendingur hevur eitt málsligt tilknýti til Føroyar, ella eitt tilknýti, sum á annan hátt er viðkomandi fyri integratióin í Føroyum. Hetta skal tryggja, at integratióin av nýkomnum útlendingum í Føroyum verður stuðlað í útlendingalógini fyri Føroyar, soleiðis at atgongdin til at fáa tíðaróavmarkað uppihaldsloyvi í Føroyum kann verða treytað av, at útlendingurin hevur eitt sterkt tilknýti til føroyska samfelagið. Heimildin kann nýtast í sambandi við, at landsstýrið fer at veita integratióinsfremjandi tilboð við t.d. undirvísing í føroyskum, soleiðis at vantandi luttøka í slíkum tilboði av integratióinsávum – eins og í grannalondunum – kann fáa avleiðingar fyri møguleikan at fáa tíðaróavmarkað uppihaldsloyvi.

Kærumyndugleiki

Við uppskotinum eru tað bert heimildirnar at taka avgerðir í fyrsta instansi, sum verður fluttar føroyskum myndugleikum. Delegatióin fevnir ikki um kærumyndugleikan, sum framhaldandi verður hjá donskum myndugleikum.

Avgerðir, sum *Udlændingestyrelsen* og *Styrelsen for International Rekruttering* hava tikið í fyrsta instansi, kunnu í dag kærast til danska ráðharran á økinum, sbr. § 46, stk. 2 í útlendingalógini fyri Føroyar.

Skotið verður upp, at reglurnar um kærumøguleika verða broyttar í sambandi við at heimildirnar at taka avgerðir verða fluttar føroyskum myndugleikum. Hetta verður gjørt soleiðis, at møguligar kærur um avgerðir hjá føroyskum myndugleikum í fyrsta instansi um at nokta umsókn um uppihald í Føroyum, framyvir skulu leggjast fyri danska *Udlændingenævnet*.

Upplýsingar úr Schengen-kunningarskipanini

Føroyar eru ikki fevndar av Schengen-avtaluni, og eru at rokna sum triðjaland í mun til upplýsingar úr Schengen-kunningarskipanini. Sambært Schengen-*acquisnum*, kunnu danskir myndugleikar ikki lata triðjalandum upplýsingar úr Schengen-kunningarskipanini.

Hóast føroyskir myndugleikar yvirtaka avgerðarheimildirnar, so verður framhaldandi ikki gjørligt at fáa neyðugu upplýsingarnar úr Schengen-kunningarskipanini í sambandi við málsviðgerð av uppihaldsmálum.

Samstundis er neyðugt at tryggja, at uppihaldsloyvi ikki verður latið persónum, sum av ymsum ávum eru óynsktir í Schengen. Eisini er neyðugt at tryggja, at tað ikki fyriliggja umstøður, sum kunnu elva til útvising úr Føroyum sambært ásetingunum í kapitli 4 í útlendingalógini, sum er galdandi fyri Føroyar.

Tí verður skotið upp, at føroyskir myndugleikar í sambandi við málsviðgerðina fáa til vege eitt bindandi tilmæli frá donskum útlendingamyndugleikum um, hvørt ein útlendingur er útihýstur frá at kunna fáa uppihaldsloyvi í Føroyum, orsakað av upplýsingum úr Schengen-kunningarskipanini ella grundað á eina meting, sum er fingin til vege frá donsku fregnartænastuni.

Er tilmælið negativt, skulu føroyskir myndugleikar nokta umsóknini um uppihaldsloyvi, uttan aðra grundgeving. Útlendingurin kann tó sjálvur søkja danska útlendingamyndugleikan um

partsinnlit. Verður noktandi svar upp á umsókn um upphaldsloyvi kært til *Udlaendingenævnet*, so verður útlendingurin partshoyrdur og fær partsinnlit í tey viðurskifti, sum eru grundarlag undir bindandi tilmælinum sambært vanligum fyrisingarreglum.

Er tilmælið hinvegin positivt, ger føroyski myndugleikin eina meting av, um treytirnar fyri upphaldi í Føroyum annars eru loknar.

Viðmerkjast skal, at føroyskum myndugleikum kunnugt er enn ikki komið fyri, at umsókn um upphaldsloyvi í Føroyum er noktað, grundað á omanfyrinevndu upplýsingar úr Schengen-kunningarskipanini ella frá donsku fregnartænastuni.

Sí annars pkt. 2.2. í hjálagda uppskoti, sum lýsir skipanina við bindandi tilmæli nærri. Eisini verður víst til serligu viðmerkingarnar til § 1, nr. 2 í uppskotinum.

Virksemið hjá Útlendingastovuni

Útlendingastovan virkar í dag sum hoyringarmyndugleiki í sambandi við umsóknir um upphaldsloyvi í Føroyum. Útlendingamál eru felagsmál, og eru tað *Udlaendingestyrelsen* og *Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI)* sum taka avgerðir, tá útlendingar søkja um upphaldsloyvi í Føroyum.

Sambært § 46, stk. 4 í útlendingalógini, sum er galdandi fyri Føroyar, kann *Udlaendingestyrelsen* (í dag eisini *SIRI*) biðja landsstýrið um eitt ummæli í sambandi við viðgerð av einum máli.

Í málum, har útlendingur søkir um upphaldsloyvi, grundað á tilknýti til familju, undir hesum hjúnafelaga ella samlivandi (familjusamanføring), biður *Udlaendingestyrelsen* vanliga Útlendingastovuna um eina meting av, um bústaðarviðurskiftini hjá herbúgvandi persóni eru nøktandi, um herbúgvandi persónurin er førur fyri fíggjarliga at upphalda umsøkjara, og um herbúgvandi persónur og umsøkjari eru skrásett á sama bústaði sambært Landsfólkayvirilitinum.

Í málum um arbeiðsloyvi(arbeiðsmál) biður *SIRI* vanliga Útlendingastovuna um eina meting av, um føroysk arbeiðsmegi er tøk til tað starvið, sum søkt verður um, hvørt umsøkjari er skikkaður til starvið, og um setanarviðurskiftini eru í samsvari við føroysk lønar- og setanarviðurskifti. Tá søkt verður um framleingjan av arbeiðsloyvi kannar Útlendingastovan, um umsøkjari í seinasta loyvistíðarskeiði hevur havt eina inntøku, sum samsvarar við ta løn, ið umsøkjari hevur fingið bjóðað í upprunaliga starvstilboðnum ella setanarsáttmálanum.

Uppgáurnar hjá føroyskum myndugleikum undir verandi skipan eru sostatt avmarkaðar til at hjálpa donskum myndugleikum við at lýsa nøkur faktisk viðurskifti í Føroyum, meðan avgerðarheimildin er hjá donskum myndugleikum.

Hugtakið arbeiðsmál fevnir eisini um ítróttarfolk, lækmar, lesandi, praktikantar, au-pair og útlendingar, sum ynskja at koma til Føroya at kunngerá átrúnaðarligan boðskap. Eftir galdandi mannagongdum verður Útlendingastovan ikki biðin um at geva ummæli í málum um upphaldsloyvi til lækmar og lesandi, sum søkja fyrstu ferð. Hetta er grundað á ymisk atlit, sum

snúgva seg um at gera málsviðgerðina so smidliga sum gjørligt. Útlendingastovan og donsku útlendingamyndugleikarnir samskifta javnan um ymisk viðurskifti, sum kunnu vera við til at gera málsviðgerðina smidligari.

Umsóknir um arbeiðs- og upphaldsloyvi eftir *lov for Færøerne om udlændinges adgang til opholdstilladelse med henblik på visse former for beskæftigelse* (ES-skipanin) verða sum meginregla viðgjørðar, uttan at Útlendingastovan verður hoyrd. Endamálið við hesi lóg er at gera tað lættari fyri vinnuna at fáa útlenska arbeiðsmegi til Føroya. Lógin er bert galdandi fyri ES-borgarar og er harumframt eisini bert galdandi, um arbeiðsloysið í Føroyum er niðanfyri 3,5% (tá er loyvt at seta í starv ófaklærda útlenska arbeiðsmegi) ella niðanfyri 6% (tá er loyvt at seta í starv faklærda arbeiðsmegi innan handverkaraøkið). Flestu loyvi, ið verða givin eftir lógini, verða givin umsøkjendum, sum eru í starvi hjá undangóðkendum arbeiðsgevarum.

Seinastu 3 árin hefur verið ein stóðugur vøkstur í umsóknum um upphaldsloyvi í Føroyum. Útlendingastovan hefur fingið upplýst frá *Udlændingestyrelsen* og *SIRI*, at í 2016 vóru tilsamans 580 umsóknir, í 2017 vóru tilsamans 847 umsóknir og fram til 3. ársfjórðing 2018 vóru tilsamans 1047 umsóknir. Størsti vøksturin fevnir um loyvi, ið eru játtað sambært ES-skipanini.

Umframt at geva ummæli í málum um upphaldsloyvi, vegleiðir Útlendingastovan borgarum í sambandi við fyrispurningar o.a. Útlendingastovan hefur somuleiðis síðani seinast í 2015 arbeitt við málsøkinum integratióin, tá integratióinssamskipari varð settur í starv.

Við uppskotinum fær Útlendingastovan fullu umsitingarligu ábyrgdina í omanfyrinevndu málum. Umframt at Útlendingastovan fær øktar heimildir og førleikar á økinum, er sum heild talan um munandi øking í virkseminum hjá stovninum.

Fyri at kunna røkja uppgávuna til fulnar, er neyðugt at seta fleiri starvsfólk á Útlendingastovuni, eins og fleiri eingangsútreiðslur eru knýttar at flyting av málunum til føroyskar myndugleikar, sbr. nærri undir pkt. 2.1.

Uppskotið eigur at gera tað lættari hjá borgarunum at samskifta við myndugleikan á økinum, tá tað frameftir bert verður neyðugt at samskifta við føroyska myndugleikan í sambandi við umsóknir um upphaldsloyvi. Harumframt er ynskiligt, at málsviðgerðartíðin verður stytta í mun til í dag. Miðal málsviðgerðartíðin hjá donsku útlendingamyndugleikunum er umleið 1-3 mánaðir fyri arbeiðsmál og upp í 10 mánaðir fyri familjumál.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Við uppskotinum verða heimildirnar at taka avgerðir í fleiri týðandi málum á útlendingaøkinum fluttar føroyskum myndugleikum. Sostatt verða tað framyvir føroyskir myndugleikar, sum taka avgerðir í málum um upphaldsloyvi, grundað á tilknýti til familju (familjusamanføring), í málum um arbeiðsloyvi og í málum um upphaldsloyvi til lesandi, au-pair o.o.

Mett verður, at talan er um eitt týðandi stig á leiðini móti eini fullfíggaðari yvirtøku av málsøkinum, við tað at føroyskir myndugleikar komandi tíðina fara at uppbyggja førleikan at

taka avgerðir í málum á útlendingaøkinum. Eisini verður tað mett at vera ein fyrimunur fyri persónar, sum søkja um upphaldsloyvi, at avgerðirnar frameftir verða tiknar av føroyskum myndugleikum.

Umframt at flyta umsitingarheimildirnar í ávísum útlendingamálum til Føroya, er semja um, at tíðaróavmarkað upphald í Føroyum frameftir kann treytast av, at viðkomandi útlendingur hevur eitt málsligt tilknýti til Føroyar, ella eitt tilknýti, sum á annan hátt er viðkomandi fyri integratiónum í Føroyum. Heimildin kann nýtast í sambandi við, at landsstýrið fer at veita integratiónumfremjandi tilboð við t.d. undirvísing í føroyskum, soleiðis at vantandi luttøka í slíkum tilboði av integratiónumfremjandi kann fáa avleiðingar fyri móguleikan at fáa tíðaróavmarkað upphaldsloyvi.

1.5. Ummæli og ummælissskjal

Uppskotið verður sent til ummælis hjá Advokatfelag Føroya, Almannamálaráðnum, Dátueftirlitinum, Føroya Landfúta, Mentamálaráðnum, Ríkisumboðnum, Samferðslumálaráðnum og Vinnuhúsinum.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Við uppskotinum verður tað Útlendingastovan, sum fer at taka avgerðir í omanfyri nevndu málum, undir hesum í familju- og arbeiðsmálum. Útlendingastovan fær fullu umsitingarligu ábyrgdina av hesum málum og er hetta er ein munandi øking av arbeiðsbyrðuni í mun til í dag.

Fyrivarni verður tikið fyri, at tað enn verður mett um, hvør arbeiðsbyrðan hjá Útlendingastovuni verður av at veita heimferðarloyvvi (*tilbagerejsetilladelsar*) og laissez-passez. Hetta eru uppgávur, sum løgreglan í Føroyum í dag røkir. Eisini verður neyðugt hjá Útlendingastovuni at avgreiða visum (m.a. Schengen-visum) í hesum sambandi.

Fyri at kunna røkja uppgávuna til fulnar, verður mett neyðugt at seta trý fólk í starv afturat á Útlendingastovuni, sum skulu røkja uppgávur viðvíkjandi málsviðgerð, lögfrøðiligari ráðgeving og samskipan.

Samlaða árliga hækkingin í lønarútreiðslum verður mett til 1,8 mió. kr. Hetta merkir, at árliga játtanin hjá Útlendingastovuni fer at vaksa úr kr. 3.581.000 kr. upp í kr. 5.381.000 kr.

Omaná koma eingangsútreiðslur, sum standast av at yvirtaka málsviðgerðina, undir hesum útreiðslur til at tillaga journalskipan og KT-skipan, flytan av málum, innbúgv, ferðing o.a. Serliga fyrstu tíðina er neyðugt at umseta og tillaga vegleiðingar og standardskriv, gera mannagongdir o.s.fr.

Hesar eingangsútreiðslur verða mettar til umleið 1 mió. kr.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Við uppskotinum skulu føroyskir myndugleikar taka avgerðir í málum, sum higartil hava ligið hjá donskum myndugleikum. Hetta hevur við sær, at virkseimið hjá Útlendingastovuni verður víðkað, sbr. omanfyri undir pkt. 2.1.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Seinastu árinum hevur stórir vøkstur verið í umsóknnum um upphaldsloyvi í Føroyum. Størsti parturin eru umsóknir um arbeiðsloyvi sambært sonevndu ES-skipanini, sbr. *lov for Færøerne om udlændinges adgang til opholdstilladelse med henblik på visse former for beskæftigelse*. Í dag verða hesi loyvi sum meginregla latin uttan ummæli frá Útlendingastovuni, og tey flestu arbeiðsloyvini verða latin umsøkjarum, ið verða settir í starv hjá arbeiðsgevarum, sum sambært lógini eru undangóðkendir at seta ES-borgarar.

Við uppskotinum verða heimildirnar at taka avgerðir viðvíkjandi m.a. arbeiðs- og upphaldsloyvum fluttar føroyskum myndugleikum. Eitt endamál við uppskotinum er, at tað fær positivar avleiðingar fyri vinnuna, at tað er ein myndugleiki í Føroyum, sum tekur avgerðir í hesum málum. Hetta hóast materiellu reglurnar á økinum ikki broytast við uppskotinum.

Harumframt er ynskiligt, at málsviðgerðartíðin verður stytta í mun til í dag. Miðal málsviðgerðartíðin hjá donsku útlendingamyndugleikunum er umleið 1-3 mánaðir fyri arbeiðsmál og upp í 10 mánaðir fyri familjumál.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Mett verður ikki, at lógaruppskotið hevur avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Mett verður ikki at lógaruppskotið hevur serligar fíggarligar, umsitingarligar, umhvørvisligar ella sosialar avleiðingar fyri serstøk øki í landinum.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Við uppskotinum liggja heimildirnar at taka avgerðir um uppihald í Føroyum hjá einum føroyskum myndugleika.

Umsóknir um uppihaldsloyvi í Føroyum, ið eru grundað á familjusamanføring, arbeiði, lestur og au pair-skipanina skulu í dag latast *Udlændingestyrelsen* ella *Styrelsen for International Rekruttering og Integration*. Føroyskir myndugleikar fáa eisini heimild at taka avgerðir í málum viðvíkjandi uppihaldsloyvi til útlendingar, sum ynskja at koma til Føroya at kunngerá ein átrúnaðarlígan boðskap. Kærur um hesar avgerðir skulu sendast danska útlendinga- og integratiónsmálaráðnum.

Sambært uppskotinum skulu slíkar umsóknir frameftir latast føroyskum myndugleika at viðgera, og kærur um avgerðir hjá føroyska myndugleikanum skulu leggjast fyri *Udlændingenævnet*.

Hóast materiellu reglurnar á økinum ikki broytast við uppskotinum, so verður tað mett at vera til gagns fyri teir útlendingar, ið søkja um uppihaldsloyvi í Føroyum, at avgerðirnar verða tiknar av einum myndugleika í Føroyum.

Harumframt er ynskiligt, at málsviðgerðartíðin verður stytta í mun til í dag. Miðal málsviðgerðartíðin hjá donsku útlendingamyndugleikunum er umleið 1-3 mánaðir fyri arbeiðsmál og upp í 10 mánaðir fyri familjumál.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Mett verður ikki, at tað eru millumtjóðasáttmálar á økinum, ið lógaruppskotið fevnir um, sum eru viðkomandi. Víst verður tó til pkt. 2.8, sum fevnir um viðkomandi tvørgangandi sáttmálar á økinum.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Føroyar hava skyldu at fylgja fleiri tvørgangandi millumtjóðasáttmálum á økinum. Pkt. 5 í almennu viðmerkingunum til danska lógaruppskotið, sum er hjálagað fyriliggjandi uppskoti, lýsir nakrar av teimum millumtjóða sáttmálum, sum eru viðkomandi á økinum.

1) Hoyvíkssáttmálin

Mett verður ikki, at Hoyvíkssáttmálin hevur týðning fyri uppskotið.

2) Evropeiski mannarættindasáttmálan, EMRS

Evropeiski mannarættindasáttmálin varð settur í gildi fyri Føroyar sum lóg tann 1. mai 2000 við *Anordning nr. 136 af 25. februar 2000 om ikrafttræden for Færøerne af lov om den europæiske menneskerettighedskonvention*. Føroyskir myndugleikar skulu eftir delegatiónum og í sambandi við viðgerðina av málum um upphaldsloyvi tryggja, at skyldurnar á hesum øki verða hildnar.

Í mannarættindasáttmálanum eru tað serliga grein 8 um rættin til virðing fyri familjulívi og grein 14 um forboð móti ósakligum mismuni, sum eru viðkomandi, umframt grein 2 í fjórðu ískoytisprotokoll til sáttmálan.

Sí annars pkt. 5.2-5.4 til almennu viðmerkingarnar í danska lógaruppskotinum, sum er hjálagaðt fyriliggjandi uppskoti.

3) Sáttmáli Sameindu Tjóða um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek

Sí pkt. 5.5. í almennu viðmerkingunum til danska lógaruppskotið, sum er hjálagaðt fyriliggjandi uppskoti.

2.9. Markaforðingar

Mett verður ikki, at uppskotið elvir til markaforðingar á økinum. Uppskotið broytir ikki materiellu reglurnar á økinum, men flytur heimildirnar at taka avgerðir í ávísam útlendingamálum.

2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, pantiheimildir ella onnur størri inntriv

Lógaruppskotið hevur ikki ásetingar um revsing, fyrisitingarligar sektir ella pantiheimildir.

2.11. Skattir og avgjöld

Ongar ásetingar um skatt ella avgjöld eru í lógaruppskotinum.

2.12. Gjöld

Ongar ásetingar um gjöld eru í lógaruppskotinum.

2.13. Áleggur lógaruppskotið likamligum ella lögfrøðiligum persónum skyldur?

Ongar nýggjar skyldur verða við uppskotinum lagdar á likamligar ella lögfrøðiligar persónar, so sum upplýsingarskylda, skrásetingarskylda ella t.d. krøv um loyvi. Tað vera framhaldandi verandi materiellu reglurnar, sum eru galdandi fyri økið.

Uppskotið gevur tó heimild at áseta nærri reglur um, at tíðaróavmarkað upphaldsloyvi í Føroyum er treytað av, at viðkomandi útlendingur hevur eitt málsligt tilknýti til Føroyar, ella eitt tilknýti, sum á annan hátt er viðkomandi fyri integratiónum. Hetta skal tryggja, at integratiónum av nýkomnum útlendingum í Føroyum verður stuðlað í útlendingalógini fyri Føroyar, soleiðis at atgongdin til at fáa tíðaróavmarkað upphaldsloyvi í Føroyum kann verða treytað av, at útlendingurin hevur eitt sterkt tilknýti til føroyska samfelagið. Heimildin kann nýtast í sambandi við, at landsstýrið fer at veita integratiónumfremjandi tilboð við t.d. undirvísing í føroyskum, og har vantandi luttøka í slíkum tilboði av integratiónumsávum – eins og í grannalondunum – eigur at fáa avleiðingar fyri møguleikan fyri at fáa tíðaróavmarkað upphaldsloyvi.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein stovnur undir landsstýrinum ella til kommunur?

Uppskotið veitir danska ráðharranum í útlendinga- og integratiósmálum, eftir samráðing við landsstýrið, heimild at flyta heimildir at taka avgerðir frá donskum útlendingamyndugleikum til føroyskar myndugleikar. Heimildirnar fevna um mál viðvíkjandi upphaldi, orsakað av familjutreytaðum tilknýti til persónar, búsitandi í Føroyum, orsakað av starvsligum ella vinnuligum atlitum í Føroyum, umframt upphaldsloyvi til lesandi, ella viðvíkjandi starvsvenjingar- ella au pair-upphaldi í Føroyum.

Eisini veitir uppskotið danska ráðharranum í útlendinga- og integratiósmálum, eftir samráðing við landsstýrið, heimild at áseta nærri reglur um, at tíðaróavmarkað upphaldsloyvi í Føroyum kann verða treytað av, at viðkomandi útlendingur hevur eitt málsligt tilknýti til Føroyar, ella eitt tilknýti, sum á annan hátt er viðkomandi fyri integratiósinna í Føroyum.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?
Ongar slíkar ásetingar eru í uppskotinum.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?
Mett verður ikki, at uppskotið hevur aðrar avleiðingar, sum eru viðkomandi at greiða frá her.

2.17. Talvan: Yvirlit yvir avleiðingarnar av lógaruppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Ja	Ja
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Nei	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina

Víst verður til serligu viðmerkingarnar til einstøku greinarnar til danska lógaruppskotið, sum er hjálagt fyriliggjandi uppskoti.

Uttanríkis- og vinnumálaráðið, 18. januar 2018

Poul Michelsen
landsstýrismaður

/ Herálvur Joensen